نیم ملیون‌نفر ما سیم و سفال هم هیچ وقت نیم ملیون سفالگر دیده‌ایم نیم ملیون سفال، هیچ‌وقت ژاپنی‌ها این‌قدر گلدان نداشته‌اند

(مصاحبه‌کنندهٔ ارشد: مهدی آبشار)

ژاپنی‌ها چه‌طور توانسته‌اند این‌قدر سفال تولید کنند؟

ما ژاپنی‌ها از دیرباز عاشق ظروف سفالی بوده‌ایم. از دوران پیش از تاریخ، یعنی حدود ۱۲ هزار سال پیش، که هنوز کشاورزی و دامداری در این سرزمین شکل نگرفته بود، مردم با شکار و ماهیگیری زندگی می‌کردند و برای پخت غذا و نگهداری آب و خوراکی از ظروف سفالی استفاده می‌کردند. این ظروف اولیه را با دست می‌ساختند و بعد در گودال‌هایی که با آتش گرم شده بود، می‌پختند. به همین دلیل هم به آن دوره می‌گویند دورهٔ جومون، یعنی دورهٔ طناب‌پیچ، چون روی ظروف گل‌پخت آن‌ها نقش‌هایی شبیه طناب دیده می‌شود. این سفال‌ها ساده و زمخت‌اند، اما برای زندگی روزمرهٔ آن مردم کاملاً مناسب بوده‌اند.

و بعد چه اتفاقی افتاد؟

بعد از دورهٔ جومون، حدود ۲۳۰۰ سال پیش، دورهٔ یایوی شروع شد. در این دوره مردم یاد گرفتند که چطور برنج بکارند و زندگی‌شان کم‌کم به کشاورزی وابسته شد. در همین دوره سفال‌ها هم تغییر کردند. دیگر فقط با دست ساخته نمی‌شدند، بلکه از چرخ سفالگری استفاده می‌کردند. شکل ظروف منظم‌تر شد، دیواره‌هایشان نازک‌تر شد و سطح‌شان صاف‌تر و زیباتر شد. در این دوره ظروف بیشتر برای ذخیره‌کردن غذا و آب استفاده می‌شدند، نه فقط برای پختن. به همین دلیل می‌گوییم که در دورهٔ یایوی، سفال از حالت ابتدایی خارج شد و وارد مرحلهٔ تازه‌ای از تولید و استفاده شد.

چرا ژاپنی‌ها این‌قدر به سفال علاقه دارند؟

فکر می‌کنم دلیل اصلی این علاقه به طبیعت برمی‌گردد. ما ژاپنی‌ها همیشه با طبیعت زندگی کرده‌ایم و همیشه به مواد طبیعی توجه داشته‌ایم. سفال هم از خاک ساخته می‌شود، یعنی از چیزی که زیر پای ما و در همه‌جا هست. به همین دلیل ارتباط خیلی نزدیکی بین مردم و سفال شکل گرفته است. در طول تاریخ، سفال فقط ظرف نبوده، بلکه بخشی از زندگی روزمره، آیین‌ها و حتی هنر هم شده است. برای همین است که امروز هم سفال در زندگی ما جایگاه خاصی دارد.

در دورهٔ ادو، یعنی حدود ۲۰۰ سال پیش، سفال‌های ژاپنی چه ویژگی‌هایی داشتند؟

در دورهٔ ادو، که از ۱۶۰۳ تا ۱۸۶۸ میلادی طول کشید، سفال‌های ژاپنی خیلی متنوع شدند. در این دوره هر منطقه سبک خاص خودش را پیدا کرد و سفال‌ها از روی شکل، رنگ و نقش‌هایشان به‌راحتی قابل تشخیص بودند. برای مثال، سفال‌های ساتسوما که از جنوب ژاپن می‌آمدند، با لعاب قهوه‌ای و ترک‌های ریز روی سطح‌شان شناخته می‌شدند. سفال‌های کوتانی، که از استان ایشیکاوا می‌آمدند، معمولاً با رنگ‌های سبز، زرد و آبی پر و نقش‌های درشت و جسور ساخته می‌شدند. سفال‌های ایماری هم که از شهر ایماری می‌آمدند، با رنگ‌های آبی و سفید و نقش‌های ظریف و دقیق شناخته می‌شدند. این تنوع نشان می‌دهد که سفال در این دوره فقط یک وسیلهٔ ساده نبود، بلکه به هویت هر منطقه هم کمک می‌کرد.

چرا سفال‌های ژاپنی این‌قدر در دنیا معروف شدند؟

یکی از دلایل اصلی این است که سفال‌های ژاپنی همیشه ترکیبی از زیبایی و کاربرد بوده‌اند. ما ژاپنی‌ها فقط به ظاهر ظروف فکر نمی‌کنیم، بلکه به این هم توجه داریم که وقتی از ظرف استفاده می‌کنید، چه حسی دارید. به همین دلیل است که بسیاری از سفال‌های ژاپنی سطح‌هایی دارند که دست را خوب نگه می‌دارد و حتی وقتی خیس هستند هم لیز نمی‌خورند. این ویژگی‌ها باعث شده‌اند که سفال ژاپنی در کنار زیبایی، خیلی عملی هم باشد. در سال‌های اخیر هم بسیاری از هنرمندان جوان دوباره به سفال روی آورده‌اند و سبک‌های تازه‌ای را امتحان کرده‌اند. به همین دلیل سفال ژاپنی هنوز هم زنده و پرطرفدار است.

و در آخر، چرا سفال‌های ژاپنی این‌قدر گران‌قیمت‌اند؟

بخشی از دلیل این است که ساخت یک ظرف خوب خیلی زمان می‌برد. از آماده‌کردن خاک گرفته تا شکل‌دادن، خشک‌کردن و پختن در کوره، همه‌چیز نیاز به دقت و صبر زیاد دارد. بسیاری از سفالگران هم از مواد طبیعی خاص استفاده می‌کنند که تهیه‌کردن آن‌ها هزینه‌بر است. برای همین، وقتی یک ظرف را با دست می‌سازید و در کوره می‌پزید، ممکن است چند ظرف از هر ده ظرف ترک بخورد یا خراب شود. به همین دلیل، ظرف‌هایی که سالم بیرون می‌آیند، ارزش بیشتری پیدا می‌کنند.

(مصاحبه‌کننده: آیدین دل‌ساز)

سفال‌های ژاپنی چه تفاوتی با سفال‌های کشورهای دیگر دارند؟

ژاپنی‌ها همیشه به سفال به چشم یک هنر نگاه کرده‌اند. برای همین، سفال‌های ژاپنی فقط ظرف نیستند، بلکه بخشی از زندگی روزمره‌ی مردم هستند. در بسیاری از کشورها، سفال بیشتر برای کاربرد ساخته می‌شود، اما در ژاپن، زیبایی و احساس هم خیلی مهم است. به همین دلیل است که سفال‌های ژاپنی اغلب ساده، طبیعی و آرام‌بخش‌اند. آن‌ها سعی می‌کنند رنگ‌ها و شکل‌هایی را انتخاب کنند که با طبیعت اطرافشان هماهنگ باشد.

سفال‌های ژاپنی چه ویژگی‌هایی دارند که آن‌ها را از سفال‌های دیگر کشورها متمایز می‌کند؟

یکی از ویژگی‌های مهم سفال‌های ژاپنی این است که هر منطقه سبک خاص خودش را دارد. برای مثال، سفال‌های ساتسوما که از جنوب ژاپن می‌آیند، معمولاً رنگ قهوه‌ای و ترک‌های ریز روی سطح‌شان دارند. سفال‌های کوتانی، که از استان ایشیکاوا می‌آیند، بیشتر با رنگ‌های سبز، زرد و آبی پر و نقش‌های درشت و جسور شناخته می‌شوند. سفال‌های ایماری هم که از شهر ایماری می‌آیند، با رنگ‌های آبی و سفید و نقش‌های ظریف و دقیق شناخته می‌شوند. این تنوع نشان می‌دهد که سفال در این دوره فقط یک وسیلهٔ ساده نبود، بلکه به هویت هر منطقه هم کمک می‌کرد.

در دورهٔ ادو، یعنی حدود ۲۰۰ سال پیش، سفال‌های ژاپنی چه ویژگی‌هایی داشتند؟

در دورهٔ ادو، که از ۱۶۰۳ تا ۱۸۶۸ میلادی طول کشید، سفال‌های ژاپنی خیلی متنوع شدند. در این دوره هر منطقه سبک خاص خودش را پیدا کرد و سفال‌ها از روی شکل، رنگ و نقش‌هایشان به‌راحتی قابل تشخیص بودند. برای مثال، سفال‌های ساتسوما که از جنوب ژاپن می‌آمدند، معمولاً با رنگ‌های سبز، زرد و آبی پر و نقش‌های درشت و جسور ساخته می‌شدند. سفال‌های کوتانی، که از استان ایشیکاوا می‌آمدند، با رنگ‌های آبی و سفید و نقش‌های ظریف و دقیق شناخته می‌شدند. این تنوع نشان می‌دهد که سفال در این دوره فقط یک وسیلهٔ ساده نبود، بلکه به هویت هر منطقه هم کمک می‌کرد.

چرا سفال‌های ژاپنی این‌قدر به سفال علاقه دارند؟

فکر می‌کنم دلیل اصلی این است که سفال‌های ژاپنی همیشه ترکیبی از زیبایی و کاربرد بوده‌اند. ما ژاپنی‌ها فقط به ظاهر ظروف فکر نمی‌کنیم، بلکه به این هم توجه داریم که وقتی از ظرف استفاده می‌کنید، چه حسی دارید. به همین دلیل است که بسیاری از سفال‌های ژاپنی سطح‌هایی دارند که دست را خوب نگه می‌دارد و حتی وقتی خیس هستند هم لیز نمی‌خورند. این ویژگی‌ها باعث شده‌اند که سفال ژاپنی در کنار زیبایی، خیلی عملی هم باشد. در سال‌های اخیر هم بسیاری از هنرمندان جوان دوباره به سفال روی آورده‌اند و سبک‌های تازه‌ای را امتحان کرده‌اند. به همین دلیل سفال ژاپنی هنوز هم زنده و پرطرفدار است.

و در آخر، چرا سفال‌های ژاپنی این‌قدر گران‌قیمت‌اند؟

بخشی از دلیل این است که ساخت یک ظرف خوب خیلی زمان می‌برد. از آماده‌کردن خاک گرفته تا شکل‌دادن، خشک‌کردن و پختن در کوره، همه‌چیز نیاز به دقت و صبر زیاد دارد. بسیاری از سفالگران هم از مواد طبیعی خاص استفاده می‌کنند که تهیه‌کردن آن‌ها هزینه‌بر است. برای همین، وقتی یک ظرف را با دست می‌سازید و در کوره می‌پزید، ممکن است چند ظرف از هر ده ظرف ترک بخورد یا خراب شود. به همین دلیل، ظرف‌هایی که سالم بیرون می‌آیند، ارزش بیشتری پیدا می‌کنند.

(مصاحبه‌کننده: آیدین دل‌ساز)

سفال‌های ژاپنی چه تفاوتی با سفال‌های کشورهای دیگر دارند؟

ژاپنی‌ها همیشه به سفال به چشم یک هنر نگاه کرده‌اند. برای همین، سفال‌های ژاپنی فقط ظرف نیستند، بلکه بخشی از زندگی روزمره‌ی مردم هستند. در بسیاری از کشورها، سفال بیشتر برای کاربرد ساخته می‌شود، اما در ژاپن، زیبایی و احساس هم خیلی مهم است. به همین دلیل است که سفال‌های ژاپنی اغلب ساده، طبیعی و آرام‌بخش‌اند. آن‌ها سعی می‌کنند رنگ‌ها و شکل‌هایی را انتخاب کنند که با طبیعت اطرافشان هماهنگ باشد.

سفال‌های ژاپنی چه ویژگی‌هایی دارند که آن‌ها را از سفال‌های دیگر کشورها متمایز می‌کند؟

یکی از ویژگی‌های مهم سفال‌های ژاپنی این است که هر منطقه سبک خاص خودش را دارد. برای مثال، سفال‌های ساتسوما که از جنوب ژاپن می‌آیند، معمولاً رنگ قهوه‌ای و ترک‌های ریز روی سطح‌شان دارند. سفال‌های کوتانی، که از استان ایشیکاوا می‌آیند، بیشتر با رنگ‌های سبز، زرد و آبی پر و نقش‌های درشت و جسور سا